

z dnia 19 lipca 2012 r. (*)

Rynek wewnętrzny – Dyrektywa 98/34/WE – Normy i przepisy techniczne – Procedura udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych – Automaty do gier o niskich wygranych – Zakaz zmiany, przedłużania i wydawania zezwoleń na użytkowanie – Pojęcie przepisów technicznych

W sprawach połączonych C-213/11, C-214/11 i C-217/11

mających za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożone przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku (Polska) postanowieniami z dnia 16 listopada 2010 r., które wpłynęły do Trybunału w dniach 9 i 11 maja 2011 r., w postępowaniach:

Fortuna sp. z o.o. (C-213/11),

Grand sp. z o.o. (C-214/11),

Forta sp. z o.o. (C-217/11)

przeciwko

Dyrektorowi Izby Celnej w Gdyni,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes izby, J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis (sprawozdawca) i D. Šváby, sędziowie,

rzecznik generalny: N. Jääskinen,

sekretarz: K. Sztranc-Sławiczek, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 22 marca 2012 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Fortuna sp. z o.o., Grand sp. z o.o. i Forta sp. z o.o. przez K. Budnika, adwokata,
- w imieniu rządu polskiego przez M. Szpunara, B. Majczynę i D. Lutostańską, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu belgijskiego przez L. Van den Broeck i M. Jacobs, działające w charakterze pełnomocników, wspierane przez P. Vlaemmincka i R. Verbekego, avocats,
- w imieniu rządu portugalskiego przez L. Ineza Fernandesa i A.P. Barros, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez G. Zavvosa i K. Herrmann, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczą wykładni art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasady dotyczące usług społeczeństwa informacyjnego (Dz.U. L 204, s. 37), ostatnio zmienionej dyrektywą Rady 2006/96/WE z dnia 20 listopada 2006 r. (Dz.U. L 363, s. 81) (zwanej dalej „dyrektywą 98/34”).
- 2 Wnioski te zostały złożone w ramach sporów między Fortuna sp. z o.o. (zwaną dalej „spółką Fortuna”), Grand sp. z o.o. (zwaną dalej „spółką Grand”) i Forta sp. z o.o. (zwaną dalej „spółką Forta”) a Dyrektorem Izby Celnej w Gdyni (zwanym dalej „DICG”) w przedmiocie udzielonych przez tego ostatniego odmów – odpowiednio – zmiany, przedłużenia i wydania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych.

Ramy prawne

Prawo Unii Europejskiej

- 3 Artykuł 1 pkt 1–5 i 11 dyrektywy 98/34 stanowi:

„Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się poniższe terminy:

- 1) »produkt« oznacza każdy wyprodukowany przemysłowo produkt lub każdy produkt rolniczy, włącznie z produktami rybnymi;
- 2) »usługa«[:] każda usługa społeczeństwa informacyjnego, to znaczy każda usługa normalnie świadczona za wynagrodzeniem, na odległość, drogą elektroniczną i na indywidualne żądanie odbiorcy usług.
- 3) »specyfikacja techniczna« oznacza specyfikację zawartą w dokumencie, który opisuje wymagane cechy produktu, takie jak: poziom jakości, wydajności, bezpieczeństwa lub wymiary, włącznie z wymaganiami mającymi zastosowanie do produktu w zakresie nazwy, pod jaką jest sprzedawany, terminologii, symboli, badań i metod badania, opakowania, oznakowania i etykietowania oraz procedur oceny zgodności.

[...]

- 4) »inne wymagania« oznaczają wymagania inne niż specyfikacje techniczne, nałożone na produkt w celu ochrony, w szczególności konsumentów i środowiska, które wpływają na jego cykl życiowy po wprowadzeniu go na rynek, takie jak warunki użytkowania, powtórne przetwarzanie, ponowne zastosowanie lub składowanie [usuwanie], gdzie takie warunki mogą mieć istotny wpływ na skład lub rodzaj [właściwości] produktu lub jego obrót [sprzedaż];
- 5) »zasada dotycząca usług«[:] wymóg o charakterze ogólnym odnoszący się do podejmowania i wykonywania działalności usługowych, w znaczeniu pkt 2, w szczególności przepisy dotyczące dostawcy usług, usług i odbiorców usług, z wyjątkiem zasad, które szczególnie [nie] odnoszą się do usług określonych w tym punkcie.

[...]

11) »przepisy techniczne«[:] specyfikacje techniczne i inne wymagania bądź zasady dotyczące usług, włącznie z odpowiednimi przepisami administracyjnymi, których przestrzeganie jest obowiązkowe, de iure lub de facto, w przypadku wprowadzenia do obrotu, świadczenia usługi, ustanowienia operatora usług lub stosowania [użytkowania] w państwie członkowskim lub na przeważającej jego części, jak również przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne państw członkowskich, z wyjątkiem określonych w art. 10, zakazując[e] produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu i stosowania [użytkowania] produktu lub zakazując[e] świadczenia bądź korzystania z usługi lub ustanawiania dostawcy usług [podejmowania działalności w charakterze usługodawcy].

[...]”.

4 Zgodnie z art. 8 ust. 1 akapity pierwszy i trzeci tej dyrektywy:

„Z zastrzeżeniem art. 10 państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji wszelkie projekty przepisów technicznych, z wyjątkiem tych, które w pełni stanowią transpozycję normy międzynarodowej lub europejskiej, w którym to przypadku wystarczająca jest informacja dotycząca odpowiedniej normy. Przekazują Komisji także podstawę prawną konieczną do przyjęcia [powody przyjęcia] uregulowań technicznych, jeżeli nie zostały one wyraźnie ujęte w projekcie.

[...]

Państwa członkowskie przekazują projekt ponownie i na powyższych warunkach, jeżeli dokonają w tekście jakichś zmian, które w istotny sposób wpływają na zakres jego zastosowania, skracają wyjściowo przewidziany harmonogram wdrożenia, dodają więcej specyfikacji lub wymagań lub zaostrzają wspomniane wymagania”.

Prawo krajowe

5 Do dnia 31 grudnia 2009 r. urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych normowała ustawa z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych (t.j. Dz.U. 2004, nr 4, poz. 27, ze zm.) (zwana dalej „ustawą o grach i zakładach wzajemnych”).

6 Artykuł 2 ust. 2b tej ustawy stanowił:

„Grami na automatach o niskich wygranych są gry na urządzeniach mechanicznych, elektromechanicznych i elektronicznych o wygrane pieniężne lub rzeczowe, w których wartość jednorazowej wygranej nie może być wyższa niż równowartość 15 [EUR], a wartość maksymalnej stawki za udział w jednej grze nie może być wyższa niż 0,07 [EUR]”.

7 Zgodnie z przepisami owej ustawy właściciele takich automatów mogli je użytkować po otrzymaniu zezwolenia wydanego przez właściwy miejscowo organ skarbowy. Zezwolenia wydawane były właścicielom automatów na okres sześciu lat z możliwością przedłużenia na kolejne sześć lat na wniosek zainteresowanego.

8 Artykuł 7 ust. 1a omawianej ustawy stanowił:

„Urządzenie gier na automatach o niskich wygranych jest dozwolone wyłącznie w punktach gier na automatach o niskich wygranych”.

9 Artykuł 30 ustawy o grach i zakładach wzajemnych stanowił:

„Punkty gry na automatach o niskich wygranych mogą być usytuowane w lokalach gastronomicznych, handlowych lub usługowych, oddalonych co najmniej 100 m od szkół, placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych oraz ośrodków kultu religijnego”.

10 Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz.U. nr 201, poz. 1540, zwana dalej „ustawą o grach hazardowych”), która zastępuje ustawę o grach i zakładach wzajemnych, weszła w życie z dniem 1 stycznia 2010 r.

11 Artykuł 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych stanowi:

„Urządzanie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w kości oraz gier na automatach dozwolone jest wyłącznie w kasynach gry”.

12 Artykuł 129 tej ustawy przewiduje:

„1. Działalność w zakresie gier na automatach o niskich wygranych oraz gier na automatach urządzanych w salonach gier na automatach na podstawie zezwoleń udzielonych przed dniem wejścia w życie ustawy jest prowadzona, do czasu wygaśnięcia tych zezwoleń, przez podmioty, których im udzielono, według przepisów dotychczasowych, o ile ustawa nie stanowi inaczej.

2. Postępowania w sprawie wydania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych oraz gier na automatach urządzanych w salonach gier na automatach, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy, umarza się.

3. Przez gry na automatach o niskich wygranych rozumie się gry na urządzeniach mechanicznych, elektromechanicznych i elektronicznych o wygrane pieniężne lub rzeczowe, w których wartość jednorazowej wygranej nie może być wyższa niż 60 [PLN], a wartość maksymalnej stawki za udział w jednej grze nie może być wyższa niż 0,50 [PLN]”.

13 Artykuł 135 ustawy o grach hazardowych stanowi:

„1. Zezwolenia, o których mowa w art. 129 ust. 1, mogą być zmieniane, na zasadach określonych w ustawie dla zmiany koncesji i zezwoleń udzielanych podmiotom prowadzącym działalność w zakresie określonym w art. 6 ust. 1–3, przez organ właściwy do udzielenia zezwolenia w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Przepisy art. 56 i art. 57 stosuje się odpowiednio.

2. W wyniku zmiany zezwolenia nie może nastąpić zmiana miejsc urządzania gry, z wyjątkiem zmniejszenia liczby punktów gry na automatach o niskich wygranych.

[...]”.

14 Zgodnie z art. 138 ust. 1 omawianej ustawy zezwolenia, o których mowa w jej art. 129 ust. 1, nie mogą być przedłużane.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

15 Skarżącymi przed sądem krajowym są spółki prowadzące między innymi działalność w zakresie gier na automatach. W tym celu spółki Fortuna, Grand i Forta nabywają automaty do gier na rynku Unii Europejskiej.

16 Spółka Fortuna posiada zezwolenie na tego rodzaju działalność wydane w dniu 1 listopada 2003 r. na okres sześciu lat, a następnie przedłużone decyzją z dnia 14 września 2009 r. Zezwolenie to dotyczy znacznej liczby punktów gry. Spółka Fortuna wniosła o zmianę zezwolenia w odniesieniu do określenia jednego z miejsc prowadzenia gry. Decyzją z dnia 3 lutego 2010 r., utrzymaną w mocy decyzją z dnia 14 kwietnia 2010 r., DICG nie uwzględnił wniosku, powołując się na art. 135 ust. 2 ustawy o grach hazardowych, który zakazuje zmiany miejsca prowadzenia gier w drodze zmiany zezwolenia, z wyjątkiem ograniczenia liczby punktów gry na automatach

o niskich wygranych.

17 Spółka Grand posiadała zezwolenie na urządzenie i prowadzenie gier na automatach wydane w dniu 6 sierpnia 2004 r. na okres sześciu lat. To zezwolenie również dotyczyło znacznej liczby punktów gry. Spółka Grand wniosła o przedłużenie zezwolenia na kolejny okres sześciu lat. Decyzją z dnia 24 lutego 2010 r., utrzymaną w mocy decyzją z dnia 18 maja 2010 r., DICG nie uwzględnił wniosku, powołując się na art. 138 ust. 1 ustawy o grach hazardowych, który zakazuje przedłużania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych.

18 W dniu 10 grudnia 2008 r. spółka Forta zwróciła się z wnioskiem o wydanie zezwolenia na urządzenie i prowadzenie gier na automatach o niskich wygranych na obszarze województwa pomorskiego. Wniosek ten, dotyczący początkowo 112 punktów gry na automatach o niskich wygranych, ograniczony został do 80 punktów. Decyzją z dnia 12 lutego 2010 r., utrzymaną w mocy decyzją z dnia 19 kwietnia 2010 r., DICG umorzył postępowanie na podstawie art. 129 ust. 2 ustawy o grach hazardowych. Przepis ten nakazuje bowiem umorzyć postępowania w sprawie wydania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych oraz gier na automatach urządzanych w salonach gier na automatach wszczęte na podstawie przepisów ustawy o grach i zakładach wzajemnych, a niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy o grach hazardowych.

19 Skarżący przed sądem krajowym wnieśli do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku skargi na dotyczące ich decyzje, twierdząc, iż organ nie może powoływać się wobec nich na ustawę o grach hazardowych na uzasadnienie swoich decyzji, ponieważ projekt tej ustawy nie został przekazany Komisji, mimo że zawiera „przepisy techniczne” w rozumieniu dyrektywy 98/34. Skarżący przed sądem krajowym twierdzą również, że ograniczenia w prowadzeniu gier na automatach o niskich wygranych wynikające z tej ustawy stwarzają istotne bariery dla obrotu automatami do gier na rynku Unii Europejskiej. Zakaz zmiany lub przedłużania wcześniejszych zezwoleń na użytkowanie tego rodzaju automatów oraz zakaz wydawania nowych powoduje bowiem ich bezużyteczność.

20 Sąd krajowy wyjaśnia, że orzecznictwo Trybunału dotyczące swobody przepływu towarów oraz swobodnego świadczenia usług w odniesieniu do gier hazardowych pozwala mu samodzielnie dokonać oceny zgodności uregulowań wynikających z ustawy o grach hazardowych z tymi swobodami. Sąd ten stawia natomiast kwestię, czy na przepisy tej ustawy można skutecznie powoływać się wobec jednostek, skoro nie zostały one przekazane Komisji zgodnie z procedurą przewidzianą w dyrektywie 98/34.

21 Wobec powyższego Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

W sprawie C-213/11:

„Czy przepis art. 1 pkt 11 dyrektywy [98/34] powinien być interpretowany w ten sposób, że do »przepisów technicznych«, których projekty powinny zostać przekazane Komisji zgodnie z art. 8 ust. 1 wymienionej dyrektywy, należy taki przepis ustawowy, który zakazuje zmiany zezwoleń na działalność w zakresie gier na automatach o niskich wygranych w zakresie zmiany miejsca urządzania gry?».

W sprawie C-214/11:

„Czy przepis art. 1 pkt 11 dyrektywy [98/34] powinien być interpretowany w ten sposób, że do »przepisów technicznych«, których projekty powinny zostać przekazane Komisji zgodnie z art. 8 ust. 1 wymienionej dyrektywy, należy taki przepis ustawowy, który zakazuje przedłużania zezwoleń na działalność w zakresie gier na automatach o niskich wygranych?».

W sprawie C-217/11:

„Czy przepis art. 1 pkt 11 dyrektywy [98/34] powinien być interpretowany w ten sposób, że do »przepisów technicznych«, których projekty powinny zostać przekazane Komisji zgodnie z art. 8 ust. 1 wymienionej dyrektywy, należy taki przepis ustawowy, który zakazuje wydawania zezwoleń na działalność w zakresie gier na automatach o niskich wygranych?».

22 Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 9 czerwca 2011 r. sprawy C-213/11, C-214/11 i C-217/11 zostały połączone zarówno dla celów procedury pisemnej i ustnej, jak i dla celów wydania wyroku.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

23 Formułując powyższe pytania, sąd krajowy dąży w istocie do ustalenia, czy art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34 należy interpretować w ten sposób, że przepisy krajowe tego rodzaju jak przepisy ustawy o grach hazardowych, które mogą powodować ograniczenie, a nawet stopniowe uniemożliwienie prowadzenia gier na automatach o niskich wygranych poza kasynami i salonami gry, stanowią „przepisy techniczne” w rozumieniu wspomnianego przepisu dyrektywy, w związku z czym ich projekt powinien zostać przekazany Komisji zgodnie z art. 8 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektywy.

24 Należy na wstępie przypomnieć, że Trybunał orzekł już, iż przepisy zakazujące prowadzenia gier elektrycznych, elektromechanicznych i elektronicznych w jakichkolwiek miejscach publicznych i prywatnych z wyjątkiem kasyn należy uznać za przepisy techniczne w rozumieniu art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34 (wyrok z dnia 26 października 2006 r. w sprawie C-65/05 Komisja przeciwko Grecji, Zb.Orz. s. I-10341, pkt 61).

25 W związku z powyższym przepis tego rodzaju jak art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych, zgodnie z którym urządzenie gier na automatach dozwolone jest jedynie w kasynach gry, należy uznać za „przepis techniczny” w rozumieniu art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34.

26 Po dokonaniu tego wstępnego zastrzeżenia należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem dyrektywa 98/34 ma na celu ochronę – w drodze kontroli prewencyjnej – swobody przepływu towarów, która jest jedną z podstaw Unii Europejskiej, oraz że kontrola ta jest konieczna, ponieważ przepisy techniczne objęte dyrektywą mogą stanowić przeszkody w wymianie handlowej między państwami członkowskimi, dopuszczalne jedynie pod warunkiem, iż są niezbędne dla osiągnięcia nadrzędnych celów interesu ogólnego (zob. wyroki: z dnia 30 kwietnia 1996 r. w sprawie C-194/94 CIA Security International, Rec. s. I-2201, pkt 40, 48; z dnia 8 września 2005 r. w sprawie C-303/04 Lidl Italia, Zb.Orz. s. I-7865, pkt 22; z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie C-361/10 Intercommunale Interomosane i Fédération de l'industrie et du gaz, Zb.Orz. s. I-5079, pkt 10).

27 W tym kontekście trzeba przypomnieć, że zgodnie z orzecnictwem Trybunału z art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34 wynika, iż pojęcie „przepis techniczny” obejmuje – poza kategorią zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego w rozumieniu art. 1 pkt 2 i 5, która nie jest przedmiotem spraw przed sądem krajowym, jako że przepisy rozpatrywane w tych sprawach dotyczą automatów do gier o niskich wygranych jako „produktów” w rozumieniu art. 1 pkt 1 – trzy kategorie przepisów, to jest „specyfikacje techniczne” w rozumieniu art. 1 pkt 3 dyrektywy, „inne wymagania” zdefiniowane w art. 1 pkt 4 dyrektywy, wreszcie zakazy produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu i użytkowania produktów, wskazane w art. 1 pkt 11 dyrektywy (zob. wyroki: z dnia 21 kwietnia 2005 r. w sprawie C-267/07 Lindberg, Zb.Orz. s. I-3247, pkt 54; z dnia 8 listopada 2007 r. w sprawie C-20/05 Schwibbert, Zb.Orz. s. I-9447, pkt 34; ww. wyrok w sprawie Intercommunale Interomosane i Fédération de l'industrie et du gaz, pkt 11).

- 28 Trzeba zaznaczyć w pierwszym rzędzie, że przepis krajowy należy do pierwszej kategorii przepisów technicznych wskazanej w art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34, to jest do „specyfikacji technicznych”, tylko jeżeli dotyczy produktu lub jego opakowania jako takich i określa w związku z tym jedną z obowiązkowych cech produktu (zob. ww. wyrok w sprawie Intercommunale Interomosane i Fédération de l’industrie et du gaz, pkt 15).
- 29 Wystarczy zaś stwierdzić, że przepisy przejściowe ustawy o grach hazardowych dotyczą zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych. Nie odnoszą się więc do automatów do gier o niskich wygranych ani do ich opakowania, nie określają zatem żadnej ich cechy.
- 30 W konsekwencji przepisy krajowe będące przedmiotem spraw przed sądem krajowym nie zawierają specyfikacji technicznych w rozumieniu dyrektywy 98/34.
- 31 Jak wynika z orzecznictwa Trybunału, przepisy krajowe należą do trzeciej kategorii przepisów technicznych wymienionej w art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34, obejmującej między innymi zakaz użytkowania, jeżeli ich skutek wykracza w sposób oczywisty poza samo określenie dopuszczalnych przeznaczeń produktu i nie polega jedynie na ograniczeniu sposobu jego użytkowania (zob. ww. wyrok w sprawie Lindberg, pkt 76).
- 32 Ta kategoria przepisów technicznych dotyczy bowiem w szczególności przepisów krajowych, które pozostawiają miejsce jedynie na marginalne zastosowanie produktu w stosunku do tego, którego można by rozsądnie oczekiwać (ww. wyrok w sprawie Lindberg, pkt 77).
- 33 W tej kwestii należy zaś stwierdzić, że chociaż przepisy przejściowe ustawy o grach hazardowych będące przedmiotem spraw przed sądem krajowym przewidują zakaz wydawania, przedłużania i zmiany zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych, to jednak zgodnie z art. 129 ust. 1 tej ustawy działalność w zakresie gier na automatach o niskich wygranych prowadzona na podstawie zezwoleń udzielonych przed dniem wejścia w życie ustawy może być kontynuowana do czasu wygaśnięcia tych zezwoleń przez podmioty, którym ich udzielono, według przepisów dotychczasowych.
- 34 Przepis ten pozwala więc na dalsze prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych, a zatem na dalsze użytkowanie tych automatów, po dniu wejścia w życie ustawy o grach hazardowych. Trzeba wobec tego stwierdzić, iż w tych okolicznościach przepisów przejściowych ustawy o grach hazardowych nie można uznać za przepisy krajowe pozwalające jedynie na marginalne użytkowanie automatów do gier o niskich wygranych.
- 35 Trybunał orzekł ponadto, że przepisy krajowe można uznać za „inne wymagania” w rozumieniu art. 1 pkt 4 dyrektywy 98/34, jeżeli ustanawiają one „warunki” determinujące w sposób istotny skład, właściwości lub sprzedaż produktu (zob. podobnie ww. wyroki: w sprawie Lindberg, pkt 72; w sprawie Intercommunale Interomosane i Fédération de l’industrie et du gaz, pkt 20).
- 36 Należy zaś stwierdzić, że przepisy przejściowe ustawy o grach hazardowych nakładają warunki mogące wpływać na sprzedaż automatów do gier o niskich wygranych. Zakaz wydawania, przedłużania i zmiany zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych poza kasynami może bowiem bezpośrednio wpływać na obrót tymi automatami.
- 37 W tych okolicznościach zadaniem sądu krajowego jest ustalić, czy takie zakazy, których przestrzeganie jest obowiązkowe de iure w odniesieniu do użytkowania automatów do gier o niskich wygranych, mogą wpływać w sposób istotny na właściwości lub sprzedaż tych automatów (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Lindberg, pkt 78).
- 38 Dokonując powyższych ustaleń, sąd krajowy powinien uwzględnić między innymi okoliczność, iż

ograniczeniu liczby miejsc, gdzie dopuszczalne jest prowadzenie gier na automatach o niskich wygranych, towarzyszy zmniejszenie ogólnej liczby kasyn gry, jak również liczby automatów, jakie mogą w nich być użytkowane.

39 Sąd krajowy powinien również ustalić, czy automaty do gier o niskich wygranych mogą zostać zaprogramowane lub przeprogramowane w celu wykorzystywania ich w kasynach jako automaty do gier hazardowych, co pozwoliłoby na wyższe wygrane, a więc spowodowałoby większe ryzyko uzależnienia graczy (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Lindberg, pkt 79). Mogłoby to wpłynąć w sposób istotny na właściwości tych automatów.

40 W świetle powyższych rozważań na postawione pytania trzeba odpowiedzieć, iż art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34 należy interpretować w ten sposób, że przepisy krajowe tego rodzaju jak przepisy ustawy o grach hazardowych, które mogą powodować ograniczenie, a nawet stopniowe uniemożliwienie prowadzenia gier na automatach o niskich wygranych poza kasynami i salonami gry, stanowią potencjalnie „przepisy techniczne” w rozumieniu tego przepisu, w związku z czym ich projekt powinien zostać przekazany Komisji zgodnie z art. 8 ust. 1 akapit pierwszy wskazanej dyrektywy, w wypadku ustalenia, iż przepisy te wprowadzają warunki mogące mieć istotny wpływ na właściwości lub sprzedaż produktów. Dokonanie tego ustalenia należy do sądu krajowego.

W przedmiocie kosztów

41 Dla stron postępowań przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 1 pkt 11 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasady dotyczące usług społeczeństwa informacyjnego, ostatnio zmienionej dyrektywą Rady 2006/96/WE z dnia 20 listopada 2006 r., należy interpretować w ten sposób, że przepisy krajowe tego rodzaju jak przepisy ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, które mogą powodować ograniczenie, a nawet stopniowe uniemożliwienie prowadzenia gier na automatach o niskich wygranych poza kasynami i salonami gry, stanowią potencjalnie „przepisy techniczne” w rozumieniu tego przepisu, w związku z czym ich projekt powinien zostać przekazany Komisji zgodnie z art. 8 ust. 1 akapit pierwszy wskazanej dyrektywy, w wypadku ustalenia, iż przepisy te wprowadzają warunki mogące mieć istotny wpływ na właściwości lub sprzedaż produktów. Dokonanie tego ustalenia należy do sądu krajowego.

Podpisy